

Nieuwsbrief oktober 2006-10-11

Het is alweer een tijd geleden dat er een nieuwsbrief uit mijn handen kwam. Schrijven heeft bij mij meestal van doen met geraakt worden en dat van me afschrijven en willen delen. Ik heb de afgelopen periode vaak gedacht iets te willen schrijven, maar het kwam er niet van. Waarom niet? Ik weet het niet zeker, maar het heeft waarschijnlijk van doen met mijn eigen gemoedssfeer (of hoe zeg je dat?)

We wonen en werken hier nu 5 jaar en dat is toch een mijlpaal om bij stil te staan. Er is zoveel gebeurd, dat het al veel langer lijkt.

Het laatste jaar vond ik niet gemakkelijk, voelde me niet goed over alles wat rondom me gebeurde en had er onvoldoende greep op. Lag met mezelf overhoop over de zinvolheid van hier zijn. Met vragen over wat wil en kan ik nog hier? Met vragen of ik hier in Zuid-Afrika wil zijn of in Nederland. Met vragen over hoe kan ik in Gods naam ooit begrijpen hoe het hier in elkaar steekt. Immers, zoals alles hier tegenstelling is, staan de fantastische en zinvolle ervaringen ook naast teleurstellingen en negatieve ervaringen. En uiteraard met tig vragen over: had het anders/beter gekund? Ik wil schrijven over die verschillen.

Professor Landman, een Zuid-Afrikaanse ethicus, hielp me verder. Hij legde helder bloot wat de problemen hier zijn, als we het hebben over professionaliteit in werken, over de vele beelden die bestaan betreffende ras en cultuurverschillen. Dat te vaak en teveel zaken worden geduid als: je moet het in de Afrikaanse cultuur bekijken, alsof dat een doekje voor het bloeden mag zijn om zaken recht te breien die scheef zitten. Alsof dat legitimiteit geeft aan apathie, negeren en misleiden. Hij verduidelijkt, dat mensen ook geen/onvoldoende toegang hebben tot het verkrijgen van opleiding in management en niet of onvoldoende toegerust worden om een functie naar behoren te vervullen.

Mijn intuïtie heeft me altijd gezegd, dat het niet klopt om zoveel en zo snel te vertalen naar ras en cultuurverschil. De laatste tijd hoorde ik mezelf nogal eens zeggen: "we live in Africa!" Daarmee gaf ik mezelf ruimte te accepteren dat het gaat zoals het gaat, maar de andere kant is, dat ik merkte ook meer te accepteren dat niet te accepteren valt.

Wat me ook erg hielp is de uitleg van Ivor Jenkins, onze vriend en coach hier. Hij gaf aan, dat wij ons inzetten aan de echte onderkant van de samenleving.

Daaronder is niets meer, zei hij. Dat levert je teleurstelling, verdriet, machteloosheid en schaamte op, want er zijn geen grote organisaties die zich daar willen inzetten. Het levert immers niets op. De overheid wil scoren en hier valt niets te scoren. Hij laat ons zien dat de teleurstellingen die we opdoen samenhangen met de keuzen die we maakten om aan die onderkant te willen werken. Hij laat ons begrijpen dat mensen het vaak goed bedoelen, maar dat de

verleiding zo groot is als er eenmaal mooie dingen gebeuren en er geld ligt om dat zelf te willen hebben. Dat het verleden van velen heeft gezorgd dat er geen toekomst-denken is en overleven doorspeelt in zorgen dat je krijgt wat je niet had. Hij zegt ons dat we verschil hebben gemaakt voor velen en dat geloof ik ook en zie ik ook.

Ook Nellie en Kees (ik weet dat ik hen geen plezier doe hen bij naam te noemen), zijn onvoorwaardelijk en trouw in vriendschap, kritisch vermogen, bevragen, meedenken, relativeren en steun. Deze vriendschap en jullie kritische blik en feedback waren en zijn voor mij een voedingsbodem tot reflectie en (her)bezinning.

Na een poosje rust en stilte in en met mezelf en veel gesprekken met Henny en vele goede vrienden en na een heerlijk bezoek en uitgebreide gesprekken met kinderen en kleinkinderen afgelopen juli, zit ik hier dan weer achter de pc en wil met jullie delen waar ik was en stond en waar ik nu ben en sta.

Terugkijkend naar een periode van inzet om een care center/hospice op te zetten in Hillbrow is dat in zoverre gelukt dat het draait, niet op de wijze zoals ik/wij dat graag zouden wensen, maar het draait. Patiënten hebben in ieder geval een vredige en rustige plaats, een bed, voeding en zorg en zelfs toegang tot anti retrovirals.

We hebben dit met eigen ogen kunnen waarnemen. We waren met Stef Bos afgelopen weekend eerst op straat in Hillbrow en bezochten daarna het care center Hope for Life. De tegenstelling tussen de ellende op straat en de rust in en om het care center was enorm. Stef bezocht ons rond een tv opname voor Wereld Aids dag. **(uitzending 2 december EO, 18.00 uur Ned. 2)**

Met dit care center/hospice is voor patiënten verschil gemaakt...

Hierna zijn we gevraagd in Ivory park hetzelfde concept op te zetten. Kleinschaliger, want een gebouwtje gebruikt door nonnen kon verbouwd en aangepast worden om 12 patiënten te ontvangen. Een containerkliniek werd geschonken en ingericht als ARV-kliniek. Hier zouden we samen met SACBC,(de South African Catholic Bishop Conference) en Ricus Dullaert, als coördinator, mogen starten met toediening van anti retrovirals voor de vele Hiv/Aids patiënten in Ivory park. Ook hier overkwam ons, toen we zo goed als klaar waren en de bedden mooi gedekt stonden voor de eerste patiënten, dat het bestuur de macht naar zich toehaalde en ieder die betrokken was bij dit geheel de laan uitzond. Ik vat een lang proces samen en mogelijk doe ik tekort aan de inhoud van dat proces, maar het kwam erop neer dat met ons, ook aan alle sponsors werd gevraagd zich niet meer met binnenlandse aangelegenheden te bemoeien en alleen geld te blijven storten. Er zijn veel pogingen gedaan te bemiddelen en of

een uitweg te vinden oa door Cordaid en bestuur Tshwaranang Nederland, de Bisschop van Pretoria en zijn staf, door de auditoren, die een onderzoek instelden bij Tshwaranang Zuid-Afrika en het bestuur als onbekwaam beoordeelden, door advocaat David Bam. Hij vertelde ons kortelings dat hij een lange juridische ervaring heeft en nogal wat heeft meegemaakt, maar zelden mensen heeft meegemaakt als deze bestuursleden, die het voor elkaar kregen om iedereen voortdurend op het verkeerde been te zetten en waar niet mee te werken/onderhandelen valt.

Als ik mijn eerlijke gedachten en mening mag verwoorden: ik dacht en geloofde deze mensen ontmoet te hebben als betrokken bij de problemen in de township, begaan met zieken die doodgaan op een lemen vloer van een hut, die ons vroegen met hen samen te werken om voor elkaar te krijgen wat hen tot dan niet lukte: een care center/hospice in Ivory park. Ik werd warm van de 'spontane' hugs en mooie woorden als we werden begroet. Ik heb deze bestuursleden zien veranderen in mensen die betrokken zijn bij eigen belangen, macht en aanzien, begaan zijn met eigen doelstellingen en vechten voor zichzelf. Bestuursleden, die de blik verloren op de nood in de community. Patiënten die nog steeds doodgaan op de lemen vloer van hun hut. Daar lig ik mee overhoop, want ik begrijp het niet en ik ben nu zover dat ik het ook niet wil begrijpen en loslaat.

Ook hier is het werk en de inzet van velen niet voor niets geweest. Ondanks een jaar tijdverlies, zijn de vooruitzichten zodanig dat het care center eindelijk open al gaan en ook hier zullen patiënten een goed en warm gedekt bed, voeding en zorg ontvangen.

Voor patiënten uit de community is verschil gemaakt.

Het afgelopen jaar heb ik samen met Henny en vele anderen veel tijd en energie besteed aan Morwesi, de (wees)kinderen en oma. Er is inmiddels een flink stuk aan haar huisje aangebouwd en de situatie voor hen is zoveel menswaardiger geworden. Er is nu elektra en water, een keuken, extra slaapruimte, badkamer en toilet. De kinderen hebben een goed bed en een studiehoek en krijgen hulp van een onderwijzer bij huiswerk. Oma zit in een goede rolstoel en 4-jarige Thebogo zal niet blind worden, omdat hij medicatie krijgt en de oogarts kan bezoeken. Child Welfare wil zich inzetten om voor de 'onbekende' kinderen te zorgen voor een geboortecertificaat en een kindertoelage om zo de situatie legaal te maken voor Morwesi Children's Home. Velen hebben gezorgd en zorgen voor voedsel, medicatie, schooluniformen, lesgeld en vervoerskosten, voor kleding en speelgoed.

Gezond voedsel, medische zorg en aanstellen van een childworker om Morwesi met de opvoeding te helpen worden gegarandeerd door de NPO Step by Step van Sonja Hoffmann, die vanuit de Rotary Zutphen dit aanbod kan doen. Kids Rights en Wilde Ganzen zorgden voor extra geld om de laatste fase te gaan bouwen.

Plannen zijn gereed om 2 extra slaapkamers met nieuwe bedden, dubbele douche, toilet, bergruimte en wasruimte te bouwen. Een officiële NPO 'Morwesi Children's Home' met eigen logo en website zijn gereed en een zonnige toekomst wacht voor deze kids zou je denken. De eis van Child Welfare is, dat er een legale en gezonde situatie komt voor de kinderen aan Morwesi toevertrouwd. Dat is ook mijn/onze doelstelling en een serie gesprekken met Morwesi, Sonja en ons vonden plaats met de werkers van Child Welfare. Duidelijke afspraken werden gemaakt. Het bleken voor Morwesi geen makkelijke gesprekken, maar ze toonde zich blij en opgelucht dat er nu duidelijkheid zou komen en ging akkoord met alle afspraken. De ervaringen van de laatste weken geven aan dat Morwesi hieraan toch niet wil voldoen om allerlei voor mij duistere redenen. Ze toont zich negatief en afwijzend, komt afspraken niet na of doorkruist ze. Ik hoop van harte dat Morwesi de belangen van de kinderen centraal stelt en de boven genoemde vooruitgang en kansen voor de kinderen niet afbreekt.

We blijven vooralsnog samen met Sonja en Child Welfare zoeken naar openingen en mogelijkheden. Ik ben de mening toegedaan dat een project alleen bestaansrecht heeft als het legaal, open en transparant functioneert en in het bijzonder als belangen van kinderen in het geding zijn, zij zijn immers afhankelijk van volwassenen. Die belangen kunnen alleen in samenwerking met Child Welfare worden gegarandeerd. Zij zijn formeel de verantwoordelijke organisatie. Hiermee kun je en mag je niet sjoemelen. Voorts moet verantwoording afgelegd worden aan sponsoren en als Morwesi dit alles niet wenst houdt het op.

Wat de toekomst ook moge zijn:

Hier is verschil gemaakt

Ik heb dus veel nagedacht, veel gepraat en gedroomd. Ik ben kwaad en stil geweest. Ik ben er nog niet, maar sta wel weer op mijn voeten. Kan geluk weer toelaten. En dan bedoel ik geen grootse dingen, maar de kleine ervaringen van rust, warmte en een soort gevoel van vrede hebben met...Ik ontdek voor de zoveelste keer in mijn leven dat mijn rechtvaardigheidsgevoel me veel goeds en strijdbars oplevert, maar ook veel geworstel, strijd en verdriet. Ik besef dat ik het mezelf daarmee niet altijd gemakkelijk en geliefd maak.

Ik weet ook, dat ik niet kan zonder gevoel dat het leven zin heeft en uitdagend is. Me hierop richten geeft de ruimte waar ik me goed bij voel.

Als een rode draad door het geheel, als een soort anker en rolmodel, loopt Letty met me mee. Letty ken ik al 5 jaar, sinds Hillbrow, waar ze als vrijwilligster werkzaam was. Een natuurtalent in de verzorging. Ze wilde graag nurse worden en krijgt nu die kans vanuit een studiepoot van vrienden in Nederland. Zij en haar familie zijn heel erg arm en raken me enorm, want ze hebben het niet over

armoede, maar tonen zoveel waardigheid en respect voor zichzelf en de mensen in hun omgeving. Met haar kan ik praten over ervaringen en zij luistert en laat me zien hoe het zit. Dat de problemen, waar we mee geconfronteerd worden, meestal niets van doen hebben met cultuurverschil en verschil tussen zwart en blank, maar met respect hebben voor elkaar en willen luisteren en samenwerken. Dat het betekent, dat je durft kijken over je eigen grenzen en achtergronden en nieuwe uitdagingen aan moet gaan anders sta je stil. " Pull up my (your) socks" is een geheide uitdrukking van haar. Zo kan het ook, dit is er ook. Dit is mijn houvast om niet negatief te worden. Zij is en wordt een rolmodel voor velen in Zuid-Afrika en haar verhaal sluit aan bij het verhaal van professor Landman.

Dit maakt verschil

En gelukkig hebben we meer mensen om ons heen die inspireren, stimuleren, afremmen en meelopen met ons in de goede dingen en er ook zijn als er zware dreunen te verwerken zijn. Zonder jullie allen gaat het niet. Daar ben ik gelukkig mee en ik dank jullie wel.

Zoals ik al zo vaak heb geschreven in de afgelopen 5 jaar: ik, wij, we zijn nog niet klaar. Het is nog niet af. Ik werk minder en ga wat meer genieten van vrije tijd en een goed boek. Kamperen in de prachtige natuur hier, daar vind ik mijn rust en kijken naar een prachtige sterrenhemel is voor mij het mooiste dat er is. Henny en ik hebben samen veel gesproken over werk en werkverdeling, over wie nog wat en waarom wil doen. We vinden daarin onze weg naar beider tevredenheid en dat voelt goed.

Voor mij betekent het, dat ik me nu part time wil richten op de wat 'veiliger' projectjes in Ivory Park. Ik bedoel daarmee dat ik bewust kies voor mensen waarmee ik tot op heden de ervaring heb dat ze betrouwbaar en eerlijk zijn. Dan bedoel ik de samenwerking met dr. Moses Thindisa en zijn vrouw Orina. Zij runt Tumelo Home. Een tehuis voor lichamelijk en geestelijk gehandicapte kinderen in Ivory park en Moses draait spreekuren in diverse kliniekjes in Ivory park. Hij is tevens een religieuze leader in de community en geeft ons inzage in wat en wie betrouwbare partners zijn.

Zij maken verschil in de community

Verder wil ik me gaan bezighouden met Josefina, een zus van Letty. Zij is een community leader in Ivory Park en heeft aan 'huis' een crèche (0-4 jaar) en pre-school (4-6 jaar) voor de meest arme kinderen uit haar omgeving. Kinderen zonder ouders, ouder(s) zonder baan, kinderen met een handicap, besmet met Hiv/Aids etc.. Ik ken haar al zolang we in Ivory Park werken en ze heeft ons nog nooit om hulp gevraagd (een ongewone ervaring hier). Ook bij haar ontmoeten we waardigheid en respect. In een kartonnen hut met golfplaten dak zitten de 20

kleintjes en krijgen aandacht en een maaltijd. In een garage zitten de 30 peuters die van een onderwijscracht voorbereidend onderwijs krijgen. Als toilet dienen een aantal po's weggeschoven achter het hutje.

Zij maakt verschil voor deze kinderen

En natuurlijk blijf ik met Letty verbonden. Ik ben benieuwd naar toekomstige ontwikkelingen. Wie en wat er op mijn weg komt en wie er mee willen denken en doen om de situatie voor deze mensen ietsje beter te krijgen om daarmee het maken van verschil een positieve duw te geven.

Henny is in samenspraak met de 'Lou Theunissen"- club in Nederland, doende met onderzoek en voorbereiding naar de ontwikkeling van een eye-project voor het hele gebied Tembisa, waaronder ook Ivory park valt. Dr. Moses Thindisa en Lucas een optometrist zijn hierbij betrokken. Hij wil zich tevens inzetten om met Moses Thindisa en Ricus Dullaert een ARV-programma van de grond te krijgen. Verder overweegt hij mogelijkheden zijn opgedane kennis en ervaring te bundelen en die anderen aan te bieden, die het wiel niet opnieuw hoeven uit te vinden als het gaat om opzetten en runnen van een care center/hospice. Er is al een verzoek hiertoe van een hospice-groep in Soweto.

Verder is hij actief bezig zijn vaardigheid op de computer te verhogen.

Dit verhaal werd bedoeld om jullie in een notendop bij te praten en werd dan toch een lang verhaal over verschillen in diverse contexten. Dat er positief verschil gemaakt is voor de mensen waarom het gaat en waarvoor alles bedoeld is, staat voor mij vast. Misschien niet altijd het verschil dat we voor ogen hadden, maar toch...Dat verschil kon worden gerealiseerd door en met al diegenen die dat op welke wijze dan ook mogelijk maakten: geld goederen, containers, inzet, bezoeken en vooral trouw en bemoediging. Hartelijk dank daarvoor.

Dank je wel voor het luisteren en natuurlijk ben ik erg benieuwd naar jullie reactie, vragen en opmerkingen.

Hartelijke groet
Trees Stege,
PoBox 39207,
Moreletapark 0044,
South-Africa
Email: stege@mweb.co.za